

ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТИВНОГО РУХУ НА ПІВНІЧНІЙ БУКОВИНІ У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОРІЧЧЯ

Тетяна УСТІНОВА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Анотація. У роботі представлені історико-педагогічні особливості розвитку українського спортивного руху на Північній Буковині у першій половині ХХ сторіччя. Процес становлення і функціонування розглядається у рамках суто національних структур, а також у офіційних структурах румунського спорту.

Ключові слова: українські спортивні організації, розвиток, змагальна діяльність, засновники, спортсмени.

Постановка проблеми. Розвиток Української держави, її національне та культурне відродження, виховання національно-свідомих та високоінтелектуальних громадян потребує постійного удосконалення системи освіти України. Органічною складовою загального поняття «національна культура» є культура фізична. Перспективність розвитку національної фізичної культури зумовлена і самою українською традицією, і актуальністю спортивного чинника у світовому розвитку. Проблема виховання особистості з активною життєвою позицією, соціально-компетентної, орієнтованої на здоровий спосіб життя і самовдосконалення актуалізується у Конституції України, в Законах України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про молодіжні та дитячі громадські організації», «Про об'єднання громадян», у Державній Національній програмі «Освіта» (Україна ХХІ ст.), у цільовій комплексній програмі «Фізичне виховання – здоров'я нації» [9].

Корисний досвід діяльності був набутий спортивними об'єднаннями у першій половині ХХ ст., коли відбувалися процеси їх організаційного становлення, розроблялися різні теоретичні і практичні аспекти їх виховних систем, впроваджувались різноманітні форми спортивно-оздоровчої роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До проблеми історії фізичної культури і спорту прикута увага багатьох науковців. Сучасні фундаментальні праці з висвітлення історико-філософських, організаційно-педагогічних, теоретико-методологічних аспектів розвитку фізичної культури належать таким вченим як І. Андрухів, О. Вацеба, О. Винничук, Є. Приступа, В. Платонов, Б. Савчук, В. Старков, А. Цьось. Серед наукових праць присвячених історії розвитку спортивно-гімнастичного руху питомою кількістю займають праці з історії спортивного руху в західноукраїнському регіоні. А саме: дисертаційні дослідження М. Герца, М. Гонжи, В. Прядченка, В. Русина, Б. Трофим'яка. Окремі аспекти історії фізичної культури висвітлені науковцями Буковини: М. Гуйванюк, Д. Квітковський, Н. Гнесь, О. Добржанський, О. Цибанюк, Т. Бринзан, Д. Пенішкевич та ін.

На сьогоднішній день у вітчизняній історичній та педагогічній науці в цілому розкриті основні риси західноукраїнського спортивно-гімнастичного руху, що дає можливість ретроспективно уявити історію його розвитку та напрямки педагогічної діяльності спортивних об'єднань. Однак регіональні особливості, більш конкретизовані на певному історичному відрізьку часу, на сьогодні мало вивчені.

Мета дослідження: комплексне вивчення динаміки розвитку, змісту та основних форм діяльності українських спортивних товариств на Північній Буковині у першій половині ХХ ст.

Завдання дослідження:

- з'ясувати об'єктивні передумови і фактори, що сприяли розвитку українського спортивного руху на Північній Буковині;

- визначити головні напрямки спортивної діяльності українських товариств;
- описати та визначити організаційні засади діяльності українських спортивних об'єднань.

Перші заходи у поширенні спорту як окремого соціального явища на Буковині припадають на початок ХХ ст. Вже з початком віку утворюються окремі спортивні осередки і товариства. До певної міри поширенню спорту на Буковині сприяв і розвиток січових товариств. Безперечний вплив мали також тенденції світового спортивного руху: спорт все виразніше набував міжнародного авторитету й масового зацікавлення [2]. Спорт – явище на той час міської культури. А оскільки Буковина була краєм переважно сільської людності – то тому так повільно поширювалось захоплення спортом.

До Першої світової війни у Чернівцях існували такі національні спортивні клуби, як: німецький «Ян», єврейський «Маккабі», польський «Полонія», команди «Баски», «Вікторія» та інші. У цей період при Українському Академічному Козацтві «Запороже» існувала спортивна секція копаного м'яча (футболу) [6].

Після Першої світової війни на території Буковини відчувався брак українського спортивного товариства, у якому українська молодь могла б тренувати і проявляти свої спортивні здібності. Тому, одні спортсмени вступали до існуючих спортивних клубів, а інші стихійно об'єднувались у футбольні команди. Утворенню таких футбольних дружин сприяло те, що на той час було багато вільних місць на околицях міста, придатних для гри у футбол. Такі дружини були: Монастирсько-толока, т.зв. «Штурмвізе», вулиця Полева, Руська і Монастирсько-Рошош.

Ці команди організовували між собою товариські змагання. До складу команд входила молодь різних національностей, але більшість утворювали українські спортсмени. Саме у цих дружинах гартувались якісні спортсмени, які пізніше поповнили ряди різних клубів Чернівців. Так на Монастирсько-толока грали брати Шуберти, Лучан, І. Карпович, О. Карпович, В. Карпович, Фр. Кінаш, Драпалка; на Руській вулиці – брати Зіцери, Тарки і Довганчук; на Монастирсько-Рошош – Данчул, Півтор'ян, Бубцьо Малик, П. Козуб, Б. Мандрик, В. Томоруг, В. Карпович. Не всі українці з цих дружин вступили до пізніше заснованого УСТ «Довбуш» [12].

У 1919 році, коли було відновлено секцію футболу у клубах, які існували до першої світової війни, без наявності українського спортивного клубу, деякі українські спортсмени вступали до інших товариств. Так до «Полонії» вступили В. Добровольський і Лучан, до «Яна» – два брати Морошканичі, до «Баски» – С. Бошняк, С. Травнічик, Бзовий, до «Цівку» – І. Суховерський та Б. Добровольський. Пізніше, при українському відділі соціал-демократичної партії «Воля» засновано український спортивний клуб з тою самою назвою, до складу якого увійшли: проф. А. Горн, адв. В. Руснак, А. Коваль, В. Коваль, Кіцул та проф. Ф. Кінаш [7].

Таким чином, склалась ситуація, яка потребувала негайної організації українського спортивного клубу.

5 вересня 1920 року членами УАК «Запороже» було засновано спортивне товариство. Заснування цього товариства відбулося згідно з існуючим законом Буковини і на внесок Дмитра Губки-Безбородька. Товариство отримало назву – Українське Спортивне Товариство «Довбуш». Головою новозаснованого товариства обрали д-ра Франца Єнджейовського, члена УАК «Запороже» [11].

На початку свого існування «Довбуш» був підлеглим до «Запорожа». Пізніше й УАК «Чорноморе» також співпрацювало з «Довбушем». Це мало вплив на те, що у товаристві, крім спортивної діяльності приділялась увага вихованню молоді. Завдяки тому, що до складу товариства належали національно свідомі люди, «Довбуш» здобув пошану серед українського громадянства.

Тодішнє старше громадянство не цікавилось спортом. Проте інтелігенція прийняла заснування «Довбуша» як важливу подію у спортивному житті краю. І саме ця інтелігенція, хоч у невеликій кількості, підтримувала товариство як морально, так і матеріально. Назву УСТ «Довбуш» було змінено на УСК «Довбуш» у 1931 році [11].

Засновники намагались притягнути до співпраці у товаристві відданих громадян, вибираючи серед них керівництво, яке б змогло плідно і тривало очолювати цю організацію. До

складу керівництва входили: рад. Антін, Ганицький – голова, д-р Франц Єнджейовський – перший заступник голови, дир. Н. Горчинський – другий заступник голови, Степан Левкович – секретар, А. Грибінський – скарбник, І. Коляска, д-р Смеречинський, проф. Чернівчанин, Дмитро Губка-Безбородько, М. Запаринюк, Проданюк, Леонтій Івасюк та Юліан Зав'янський – члени управління. А. Ганицький, як голова керував зовнішньою діяльністю товариства, а всіма іншими справами організації займався д-р Ф. Єнджейовський [12].

Починаючи з 1920 р. керівні органи «Довбуша» повністю взяли на себе організацію і керівництво діяльністю цим клубом, виконуючи свої обов'язки на громадських засадах. Здійснюючи керівну діяльність вони надавали не тільки моральну підтримку цій організації, а й матеріальну. До складу «Довбуша» входили і меценати, які своєю допомогою сприяли розвитку українського клубу, а саме: Ольга Кобилянська, Леонтій Івасюк, А. Ганицький, д-р Ф. Єнджейовський та інші [10].

Загальна тенденція, що панувала в українських клубах – спрямованість не досягати найвищих результатів, а широко залучати молодь до спорту, зацікавити її багатьма новими видами фізичних вправ. Лідери українського спортивного руху вбачали за головне не рекорди одного-двох спортсменів, а масовість і всебічність спортивної роботи, вважаючи спорт одним із важливих елементів національної культури й національного відродження. Ця тенденція помітна на сторінках тогочасної Української преси. Зокрема, у газеті «Самостійність» (Чернівці, 31 березня 1935 р., Ч. 14) зазначено «... Мусимо ми, українці, у краю яких лаврове дерево щойно засаджене, повернути до тої свідомості, що спорт плекаємо ради сонця, повітря і руху, то що слабій, який без результату правильно вправляється є більшим побідником, ніж той, що щонеділі стає «побідником» і гордо наче когут походжає по спортовій площі».

Попри несприятливі післявоєнні суспільно-історичні процеси, переважено сільський уклад життя спорт поступово входив до щоденного побуту буковинців.

Буковина після визнання у 1920 р. західними союзниками румунських претензій потрапила під сильний утиск румунського уряду. Закрито усі українські школи. До 1927 р. всі здобутки колишньої буковинської автономності румунські окупанти знищили. Фактично ціле десятиліття край перебував у стані військового режиму [13]. В таких умовах спорт, який розвився за національною ознакою, був також одним із засобів румунізації культурного життя в краю.

Восени 1920 року в умовах воєнного стану, запровадженого у Румунській провінції, виникає в Чернівцях українське спортивне товариство «Довбуш», яке за висловом львівської газети «Змаг» відразу отримало епітет «колиски українського спорту на Буковині». Ось як цей факт описував один з популярних західноукраїнських журналів: «... зібралась мала жмінка буковинських українців (головно студентів), запалених спортсменів, що маючи перед очима образ старовинних греків, бажали зробити спорт популярним серед найширших верств буковинського громадянства» [11]. На зборах в «Народному Домі» головою новоствореного товариства, яке отримало назву «Довбуш», обрано тодішнього посла до парламенту Костя Кракалію. На початку 1921 р. відбулися другі загальні збори, які обрали головою товариства д-ра Єнджейовського. Саме завдяки його старанням чернівецький «Довбуш» починає активно спортивно-виховну діяльність.

Першою в «Довбуші» створюється футбольна секція, яка відразу набуває популярності серед молоді. Вже 14 квітня 1921 р. «відділ копаного м'яча ставить свої кроки на зеленій мураві». Незабаром приходять перші успіхи. 23 вересня 1923 року «Довбуш» виграв першість Чернівців з футболу «у кінцевих змаганнях за чашу міста Чернівців «Довбуш» виходить найкращим спортовим гуртом поміж усіма чернівецькими гуртами та здобуває цю чашу» [12].

Цей успіх команда повторила знову в 1935 р., коли «Довбуш» став «осіннім мистцем копаного м'яча на Буковині». Поступово, крім футболу, «Довбуш» береться за поширення «метавки» (гандболу), легкоатлетики, мандрівництва та «водяного спорту» (плавання) [8]. В 1925 році відкривається відділ «легкого дужання» під керівництвом О. Злепка. Успіху домоглася гандбольна дружина вигравши в 1927 році першість Буковини. Основна увага в товаристві в цей час приділяється залученню в спортивні секції студентів та учнів. Спортивні досягнення членів СТ «Довбуш» все більше привертають увагу спо-

ртивних керівників Галичини. В 1925 році «Довбуш» отримує запрошення до Львова на товариські спортивні змагання.

Важливою подією стало позитивне вирішення домагань голови товариства д-ра Єнджейовського щодо власної площі. В 1925 році отримано від магістранту 8 гектарів неужитків – «млаковиння над р. Прутом біля Шльосманового млина». Між «Довбушем» і магістратом м. Чернівців укладено угоду, якщо клуб збудує на цій площі спортивний майдан і буде протягом 15 років сплачувати щорічно 4.000 леїв (тогочасна грошова одиниця на Буковині), то площа перейде у власність товариства. Як зазначав часопис «Змаг»: «мозольна праця перетворила пустар у модерний спортовий майдан». Характерно те, що гроші на побудову стадіону жертвувало буковинське громадянство. Близько 150 000 леїв народних грошей використали на побудову трибуни, огорожі та інших приміщень.

Влітку 1936 року на цьому стадіоні, вже власності клубу, відбулися урочистості на честь 15-річчя «Довбуша». Програма Святкової Академії передбачала масові спортивні ігрища за участю великої кількості запрошених гостей. Першу частину святкувань розпочав виступ тогочасного голови СТ «Довбуш» Степана Проця в залі чернівецького «Музичного Товариства» [11].

Окрім згадуваних голів товариства, Ф. Єнджейовського й С. Проця, активну участь у розвитку «Довбуша» брали д-р Володимир Залозецький, Антін Ганицький, Орест Субтельний, Яків Макогон, Кость Циганюк, які були передовими політичними й культурними діячами українського руху на Буковині.

За повідомленнями львівського «Змагу» стараннями СТ «Довбуш» в середині 30-х років мала б відбутися у Чернівцях велика спортивна зустріч галичан, буковинців та закарпатців у боротьбі за чашу Ю. Федьковича. Однак заплановані старты «України» зі Львова, «Русі» з Ужгорода, «Сяну» з Перемишля та «Довбуша» з Чернівців на цьому великому спортивному турнірі не відбулася через заборону румунської адміністрації [7]. Представники румунської влади, розуміли значення та небезпеку цієї суто спортивної зустрічі.

Помітна практична діяльність «Довбуша» активізувала розвиток спортивного руху в буковинських містах та селах. Від масових стереотипів, що «спорт не для українців, а для лінюхів, які не хочуть нічого робити» [8] за короткий період утворено в 1928-1938 рр. цілу низку українських спортивних осередків по усій Буковині.

В 1936 році на Буковині існувало 26 українських спортивних товариств. Одним із перших, услід за «Довбушем», виникає в Чернівцях українське спортивне товариство «Воля» (1923 р.), яке об'єднало переважно робітників. Це товариство, однак, проіснувало недовго. В 1922 році в Кіцмані починає діяльність СК «Кармалюк», в 1924 році засновується УСК «Довбуш» в Садгорі. Серед відомих буковинських клубів варто відзначити також УСК «Мазепа» – Чернівці (1936 р.), УСК «Гонта» – Мамаївці (1936 р.), клуби в Ленківцях та Хрещатику [6].

Практично усі українські клуби Буковини були залучені до системи румунського спорту й належали до румунських спортивних федерацій. Окрім футболу, на клубному рівні культивувалися також волейбол, хокей, велоспорт, плавання та ін.

Попри те, що основною метою спортивних клубів Буковини було виховання свідомих громадян, все-таки не бракувало й добре підготованих спортсменів. Буковинські клуби за свою історію виховали чимало талановитих спортсменів, серед яких варто згадати прізвища Купчанка, Башняка, Малика, Івнчискула, Цопа, А. Суховерського, О. Суховерського, Буша, Рибака, Леська, Будного, Бернадинюка, Журківського, Попика та ін [10].

Великим успіхом увінчалась праця вихованця чернівецького «Довбуша» Романа Турушанка. Ім'я Р. Турушанка – серед перших українців-олімпійців. В 1935 році Роман Турушанко заявив про себе на «краєвих змаганнях в мистецькій бігу на леді» (фігурне катання), ставши срібним призером. «Завдяки своїй техніці й надзвичайній здібності прикував найбільшу увагу чернівецької публіки» – писала про Р. Турушанка чернівецька «Самостійність». В 1936 році Р. Турушанко отримав право виступати в олімпійському турнірі в Гарміш-Партенкірхені. «...В штучній їзді чоловіків українець з Буковини Турушанко виступав під барвами

Румунії» – повідомлялося в галицькій пресі. Серед 25 «совгарів» (фігуристів) Р. Турушанко посів 19 місце. Проте він своїм виступом довів, що належить до спортсменів світового класу. Р. Турушанко побував також і на літніх Олімпійських Іграх у Берліні, вирушивши на велосипеді з Чернівців за місяць до початку змагань. Взагалі, серед глядачів Берлінської Олімпіади була ціла група буковинців. Чернівецька газета «Самостійність» під заголовком «Хто поїхав на Олімпіаду» 9 серпня 1936 року подала таку інформацію: «З буковинців поїхали на олімпіаду: д-р Омельський, д-р Шевчукевич з дружиною, д-р Мігуля, проф. Руснак, проф. Козак, проф. Кокотайло, проф. Онищук, проф. Рибюк, інж. Турушанко (колесом), п. Доспіль» [3].

Микола Масюкевич, один із українських науковців Берліну, який вів також і репортажі з Олімпіади, зазначав, що «буковинці пильно познають культурне життя Берліна та олімпійські уладження й приїхали не на відпочинок чи на забаву, а вони студіюють, згадують радо про своє СТ «Довбуш»» [12]. 10 серпня 1936 року Управа Українського Наукового Інституту в Берліні влаштувала зустріч своїх співробітників і українських відвідувачів Олімпіади, яка мала неабияке значення в просуванні справи українського представництва на найбільших спортивних змаганнях світу. Після закінчення Олімпійських Ігор, повертаючись до Чернівців, Р. Турушанко виступав з розповідями у Львові в «Битком набитій салі «Сокола-Батька»» [3].

З приходом у 1938 році до влади в Румунії військових почався «період жорсткого, майже тоталітарного режиму» [14]. Це позначилося і на розвитку спортивного руху. Почали масово закриватися українські спортивні клуби, з'явилась небезпека існування спортивного майдану СТ «Довбуш». «...Військова влада хоче вибрати собі якраз цю єдину українську площу на місце вправ перед військового вишколу» – зазначав львівський часопис «Змаг». Чимало спортсменів – боксерів, футболістів змушені перейти до інших товариств чи взагалі припинити спортивні заняття.

Висновки

Вивчення та аналіз українського руху на Північній Буковині свідчить, що його витoki припадали на початок ХХ сторіччя. Характерною особливістю було те, що його розвиток відбувався на національній основі. В краю існувала низка польських, українських, румунських, єврейських, німецьких товариств спортивного профілю. Українські спортивні організації були невід'ємною, органічною складовою частиною національно-культурного пробудження українського народу.

Розвиткові спортивного руху на Буковині були притаманні певні особливості. Характерною ознакою їх розвитку було те, що більша частина з них функціонувала, як правило, в рамках суто національних структур. Інші спортивні клуби були включені до офіційних структур румунського спорту. Така двоякість давала можливість українському спорту урізноманітнювати форми і методи, розвивати масовість, а також домагатися належного рівня спортивних результатів в окремих видах спорту. Станом на 1936 р. на Буковині існувало 26 українських спортивних товариств. Значну роль у розвитку українського спорту відіграв Чернівецький клуб «Довбуш», який очолювали д-р Ф. Єнджейовський, С. Проць. Активну участь у розвитку «Довбуша» брали В. Залозецький, А. Ганицький, О. Субтельний, Я. Макогон, К. Циганюк, які були передовими політичними й культурними діячами українського руху на Буковині. Першою при «Довбуші» створюється футбольна секція. За період свого існування футбольна дружина цього клубу досягла вагомих успіхів. Так у 1923 р. «Довбуш» виграв чемпіонат Чернівців, згодом успішно виступає у Румунській «Національній Дивізії «Ц»». При клубі здійснювалась діяльність наступних секцій: волейбол, гандбол, футбол, хокей, легка атлетика, туризм, плавання, боротьба, а також діяла секція фігурного катання. Саме в цій секції був вихований один з перших українських олімпійців – Роман Турушанко (студент юридичного факультету чернівецького університету). У 1936 р. Р. Турушанко брав участь у ІV зимових Олімпійських іграх у складі збірної Румунії. Р. Турушанко став одним із перших українців, хто увійшов до когорти спортсменів найвищого світового класу.

Подальші наукові розвідки будуть спрямовані на більш поглиблене вивчення процесу підготовки та змагальної діяльності українських спортивних об'єднань, на порівняльний ана-

ліз українських спортивних товариств з іншими національними товариствами на території Північної Буковини у першій половині ХХ ст.

Список літератури

1. *Андрійчук А.* Історія фізичної культури і спорту на Буковині в Австрійський період (1774-1914 рр.) // Час. Незалежна газета Буковини. – 1994, 14-21 жовтня.
2. *Ботушанський В. М.* Буковина в контексті європейських міжнародних відносин. – Чернівці : [б.в.], 2005. – 218 с.
3. *Вацеба О. М.* Нариси з історії спортивного руху в Західній Україні / Оксана Вацеба. – Ів.-Франківськ : Лілея – НВ, 1997. – 232 с.-ISBN 966-7263-14-2.
4. *Гнесь Н. О.* Становлення і розвиток фізичного виховання учнів народних шкіл Буковини (1869-1918 рр.) : автореф. дис.... канд. пед. наук : 13.00.01 «Педагогіка. Історія педагогіки» / Н. О. Гнесь. – Івано-Франківськ, 2007. – 20 с.
5. *Гонжа М. Т.* «Мазепа» і «Сагайдачний» грали у Чернівцях. З історії футболу на Північній Буковині у 1918-1940 рр. // Чернівці. – 2002. – 6 верес. – 13 с.
6. *Гонжа М. Т.* Спортивний рух на Північній Буковині (1928-1940 рр.) : навч.-метод. посіб. / М. Т. Гонжа. – Чернівці : Рута, 2000. – 20 с.
7. *Зажаєв Б. Л.* Спортивні нагороди Північної Буковини : навч.-метод. посіб. / Б. Л. Зажаєв. – Чернівці : Рута, 2008. – 42 с.
8. *Луговець І. А.* Все для спорту // Календар-альманах «Самостійність» на 1937 р. Чернівці, 1936. – С. 201 – 204.
9. Освіта в Україні. Нормативна база. – К. : КНТ : АТІКА, 2004. – 462 с.
10. *Павлюк О.* Буковина. Визначні постаті 1774-1918. / О. Павлюк. – Чернівці : Золоті літаври, 2000. – 250 с.
11. 15-ліття УСК «Довбуш» у Чернівцях // Життя і знання. – 1936. – Ч. 4, квітень. – 124 с.
12. Український спортивний клуб «Довбуш» / під ред. В. Карповича, П. Григоровича. – Чикаго; Балтімор; Філадельфія; Торонто:[б.в.] 1984. – 171 с.
13. *Тимчук Л. І.* Організаційно-педагогічні засади української освіти дорослих на Буковині (1869-1940 рр.) : автореф. дис.... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Педагогіка. Історія педагогіки» / Л. І. Тимчук. – Івано-Франківськ, 2005. – 20 с.
14. *Цибанюк О. О.* Управління системою фізичного виховання школярів на Буковині (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.) : автореф. дис.... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Педагогіка. Історія педагогіки» / О. О. Цибанюк. – Івано-Франківськ, 2008. – 20 с.
15. *Цуцик В.* Площа «Довбуш» у небезпеці // Змаг. – 1938. – 24 жовт., Ч. 40. – 3 с.

ИСТОРИКО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ УКРАИНСКОГО СПОРТИВНОГО ДВИЖЕНИЯ НА СЕВЕРНОЙ БУКОВИНЕ В ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЕ ХХ СТОЛЕТИЯ

Татьяна УСТИНОВА

Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича

Аннотация. В работе представлены историко-педагогические особенности развития украинского спортивного движения на Северной Буковине в первой половине ХХ столетия. Процесс становления и функционирования рассматривается в рамках сугубо национальных структур, а также в официальных структурах румынского спорта.

Ключевые слова: украинские спортивные организации, развитие, основатели, соревновательная деятельность, спортсмены.

**HISTORICAL-PEDAGOGICAL PECULARITIES OF THE DEVELOPMENT
OF UKRAINIAN SPORT ACTIVITY IN THE NORTH BUKOVYNA
AT THE BEGINNING OF THE XX CENTURY**

Tatyana USTINOVA

Chernivtsy National University named after Jriy Fed'kovuch

Abstract. The article deals with historical-pedagogical peculiarities of the development of sport activity in the North Bukovina at the beginning of the XX century. The process of formation and functioning is considered in the national structure flames and also in official structures of Romanian sport.

Key words: Ukrainian sport organizations, development, competitive activity, founders, famous sportsmen.